https://doi.org/10.32849/2409-9201.2025.25.10

УДК 346.7 UDC

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА В СФЕРІ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Олег ЗАЙЧУК

доктор юридичних наук,
головний науковий співробітник

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України (Київ)

LEGAL REGULATION OF CUSTOMS REPRESENTATION IN THE FIELD OF CUSTOMS BROKERAGE ACTIVITY

Oleg ZAYCHUK

Doctor of Law Sciences,
Chief Researcher

Academician F.H. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the NALS of Ukraine (Kyiv)

https://orcid.org/0009-0006-6202-005X

Едуард ІВАНЧЕНКО

кандидат юридичних наук, докторант,
радник Асоціації митних брокерів України

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України (Київ)

Eduard IVANCHENKO

Candidate of Juridical Sciences (Ph.D.),
Doctoral Student, Advisor to the Association of Customs Brokers of Ukraine

Academician F.H. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the NALS of Ukraine (Kyiv)

https://orcid.org/0009-0006-2669-8592

Стаття присвячена дослідженню впровадження в митному законодавстві України нової концепції митного представництва, окремих аспектів правового регулювання митної брокерської діяльності, авторизації на провадження митної брокерської діяльності, правам, обов'язкам, відповідальності особи та її митного представника (посередника), а також порівняльно-правовому аналізу відповідності національного законодавства України з митного посередництва законодавству Європейського Союзу (ЄС).

Авторами статті доведено, що незважаючи на воєнні дії, поряд з вирішенням питань у оборонній сфері, пріоритетним для України був і залишається процес приведення Митного кодексу України у відповідність до Митного кодексу ЄС. В сучасних умовах митне законодавство, яке постійно змінюється під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів,

The article is devoted to the study of the introduction of a new concept of customs representation in the customs legislation of Ukraine, certain aspects of legal regulation of customs brokerage activities, authorization for customs brokerage activities, rights, obligations, liability of a person and his/her customs representative (intermediary), as well as comparative legal analysis of compliance of the national legislation of Ukraine on customs brokerage with the legislation of the European Union (EU).

The authors of the article prove that despite the hostilities, along with the resolution of issues in the defense sector, the process of bringing the Customs Code of Ukraine into compliance with the EU Customs Code has been and remains a priority for Ukraine. In modern conditions, customs legislation, which is constantly changing under the influence of both internal and external factors, requires

потребує виваженого та продуманого підходу щодо його впровадження (внесення змін та доповнень) з боку законодавчих та виконавчих органів влади.

Нова концепція митного представництва, яка має бути запроваджена з 19 квітня 2025 року та відповідає Митному кодексу ЄС, суттєво відрізняється від засад чинної митної брокерської діяльності та потребує додаткової уваги з боку державних органів влади щодо її практичної реалізації як з боку митних брокерів, так і посадових осіб митних органів. Чинна редакція Митного кодексу України не передбачає обмежень та додаткових регламентацій щодо надання митних брокерських послуг, як в порядку декларування так і в авторизації, а тому перехідний період має бути використаний державними органами влади для формування нової нормативно-правової бази для більш детального розкриття та регламентації правових відносин між митним посередником, митним органом та іншими контролюючими органами задіяними в процесі митного контроля та оформлення товарів.

За результатами правового аналізу, автори формулюють висновок, що запровадження нової концепції митного представництва передбачає розробку необхідних для подальшої роботи у сфері митних посередницьких послуг нормативно-правових документів з боку державних органів влади, насамперед з боку Міністерства фінансів України та Державної митної служби України, на які безпосередньо покладені обов'язки щодо реалізації державної митної політики. Це, в свою чергу, вимагає від них невідкладних дій та заходів щодо недопущення необґрунтованих відмов і затримок з боку посадових осіб, задіяних в процесі митного контролю та оформлення, при декларуванні товарів митними посередниками за новими правилами.

Ключові слова: митне законодавство, митна брокерська діяльність, митний брокер, агент з митного оформлення, концепція митного представництва, авто-

a balanced and thoughtful approach to its implementation (amendments and additions) on the part of legislative and executive authorities.

The new concept of customs representation, which is to be introduced from 19 April 2025 and is in line with the EU Customs Code, is significantly different from the current customs brokerage activities and requires additional attention from the state authorities to ensure its practical implementation by both customs brokers and customs officials. The current version of the Customs Code of Ukraine does not provide for any restrictions and additional regulations on the provision of customs brokerage services, both in terms of declaration and authorization, and therefore the transitional period should be used by the state authorities to form a new regulatory framework for more detailed disclosure and regulation of legal relations between the customs intermediary, the customs authority and other regulatory authorities involved in the process of customs control and clearance of goods.

Based on the results of the legal analysis, the authors conclude that the introduction of the new concept of customs representation requires the development of the necessary regulatory and legal documents by the state authorities, primarily the Ministry of Finance of Ukraine and the State Customs Service of Ukraine, which are directly responsible for the implementation of the state customs policy. This, in turn, requires them to take immediate actions and measures to prevent unreasonable refusals and delays by officials involved in the process of customs control and clearance when declaring goods by customs intermediaries under the new rules.

Keywords: customs legislation, customs brokerage, customs brokerage, customs clearance agent, authorization, customs representative

ризація, митний представник

Приведення законодавства України у відповідність до законодавства ЄС відбувається під впливом факторів, пов’язаних з виконанням вимог до нормативного забезпечення набуття членства України в ЄС. Не є виключенням в цьому плані і митне законодавство, яке постійно змінюється під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів та потребує виваженого та продуманого підходу до його впровадження (внесення змін та доповнень) з боку законодавчих та виконавчих органів влади.

Запровадження концепції митного представництва у новій редакції Митного кодексу України передбачає новий підхід до здійснення митної брокерської діяльності, який передбачає розмежування прав, обов'язків і відповідальності особи та її митного представника, авторизацію та відповідність його (представника) встановленим критеріям, певні обмеження щодо декларування товарів за митними режимами тощо.

Відсутність практики застосування інституту митного представництва не дозволяють нам в повній мірі оцінити правові наслідки впливу нових митних правил на процес митного контролю та оформлення товарів при здійсненні митної брокерської діяльності. Але дозволяють шляхом проведення порівняльно-правового аналізу чинного та нового митного законодавства з регулювання митної брокерської діяльності запропонувати ряд заходів, які можуть бути застосовані державними органами влади для «безболісного» переходу на нові правила в частині регулювання митного представництва.

Не дивлячись на те, що проблема запровадження авторизації на провадження митної брокерської діяльності частково врегульована, оскільки вона вже застосовується в митному законодавстві при наданні підприємствам режиму спрощення з боку Державної митної служби (наприклад: процедура спільного транзиту, авторизований економічний оператор), і може здійснюватися за правовою аналогією, але теж потребує окремого цільового правового врегулювання саме по відношенню до митної брокерської діяльності.

Метою цієї статті є розкриття впровадження в митному законодавстві України нової концепції митного представництва, окремих аспектів правового регулювання митної брокерської діяльності, авторизації на провадження митної брокерської діяльності, прав, обов'язків, відповідальності особи та її митного представника (посередника), а також проведення порівняльно-правового аналізу відповідності національного законодавства України з митного посередництва до законодавства ЄС.

Підґрунтям вивчення проблематики регулювання здійснення митної брокерської діяльності під час переміщення товарів через митний кордон України стали праці таких вчених, як: Біленець Д. А., Возняковська К. А. [1], Лемеха Р. [2], Сочка К. А. [3], Коломієць Г. Б., Волковський Є. І., Пислиця А. В. [4], Феделеш Е. М. [5], Шутяк Д. С. [6] та інші. Але, оскільки поняття «митний представник» запроваджено в митному законодавстві України доволі недавно, а практична правова реалізація щодо його діяльності взагалі відсутня, представлене дослідження є першим у вітчизняній господарсько-правовій науці.

В умовах правового режиму воєнного стану державна митна політика займає одне із головних місць у вирішенні аспектів безпеки життєдіяльності нашої країни та вимагає від державних органів влади невідкладних заходів щодо її ефективної реалізації. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики, яка являє собою у відповідності до статті 5 Митного Кодексу України [7] систему принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки.

Слід зазначити, що з початком повномасштабної війни рф проти нашої країни, з метою спрощення та прискорення митного оформлення товарів, державними органами України, зокрема, Міністерством фінансів України та Державною митною службою України було розроблено та впроваджено ряд нормативно-правових актів, в тому числі затверджених Кабінетом Міністрів України і прийнятих Верховною Радою України. Деякі з них було

розглянуто нами у попередніх дослідженнях з проведенням господарсько-правового аналізу у розрізі діяльності митних брокерів в умовах правового режиму воєнного стану, зокрема: спрощений порядок ввезення гуманітарної допомоги [8]; процедура спільного транзиту [8; 9]; інститут авторизованих економічних операторів [8; 10]; реформування митної служби України [11]; реалізація конституційних основ державної митної політики в період дії правового режиму воєнного стану [12] тощо.

Безперечно, що основним законодавчим актом у сфері митної справи є Митний кодекс України, який протягом терміну дії правового режиму воєнного стану зазнав суттєвих змін. Так від початку дії Указа Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022 [13] станом на 1 березня 2025 року (за 3 роки) Верховною Радою України у Митний кодекс України було внесено 32 зміни. Необхідність внесення змін до Митного кодексу України обумовлювалась вирішенням важливих питань пов'язаних з невідкладними потребами забезпечення безперебійного функціонування держави під час дії правового режиму воєнного стану. В якості прикладу наведемо деякі з них: про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо деяких питань виконання глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [14]; про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо сприяння ввезенню на митну територію України безпілотних літальних апаратів та деяких інших товарів особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони [15]; про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони у період воєнного стану уніфікації з європейськими та північноатлантичними стандартами процедур декларування військової техніки та інших товарів [16]; про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу особливостей здійснення митного контролю та митного оформлення окремих категорій товарів [17]; про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації з європейськими та північноатлантичними стандартами процедур декларування військової техніки та інших товарів [18]; про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей експорту окремих видів товарів у період дії воєнного стану [19] та інші питання невідкладної дії та значення.

Показово, що незважаючи на військові дії, поряд з вирішенням питань у оборонній сфері, пріоритетним для України був і залишається процес приведення Митного кодексу України у відповідність до Митного кодексу ЄС.

Після довгої та ретельної роботи з боку Уряду України щодо приведення національного митного законодавства до європейського, Верховною Радою України на виконання зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергетики та їх державами-членами, з іншими сторонами» (Угода) [20] було прийнято Закон України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу» від 22 серпня 2024 року №3926-IX (Закон №3926-IX) [21]. У відповідності до перехідних положень нової редакції Митного кодексу України зміни набирають чинності з 19 квітня 2025 року. Тому поетапна адаптація митного законодавства до законодавства ЄС дає можливість підготуватись до нових правил не тільки суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності та митним брокерам, а й митним органам України, які зобов'язані вчасно розробити та запровадити нормативно-правову базу з врахуванням змін до нового Митного кодексу України. В новій редакції Митний кодекс України складається з трьох блоків і

відповідає по структурі та змістовому наповненню європейському законодавству та Митному кодексу ЄС, що передбачає гармонізацію митного законодавства України до митного законодавства ЄС, а саме внесення змін та доповнень з врахуванням найкращих європейських практик і нормативно-правових актів, зокрема, відповідно до положення Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 09 жовтня 2013 року про впровадження Митного кодексу Союзу [22], запровадження якого до законодавства України передбачено Додатком XV до Угоди, а також Делегованого регламенту Комісії (ЄС) 2015/2446 від 28 липня 2015 року про доповнення Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 щодо детальних правил щодо певних положень Митного кодексу Союзу [23] та Імплементаційного регламенту Комісії (ЄС) 2015/2447 від 24 листопада 2015 року щодо детальних правил імплементації певних положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 про встановлення Митного кодексу Союзу [24]. Таким чином Україна продовжує виконувати прийняті на себе зобов'язання щодо адаптації національного законодавства до права ЄС в частині митного законодавства, що повністю відповідає завданням та цілям України у воєнний та повоєнний період щодо зміцнення її обороноздатності та економічної стабільності. Адже це безпосередньо вкладається в економічну стратегію розвитку України з її подальшим вступом до ЄС.

Законом №3926-IX визначені нові та змінені окремі основні терміни та поняття. Серед них такі як: «авторизований об'єкт»; «декларація тимчасового зберігання»; «декларант»; «механізм «єдиного вікна»»; «митний представник»; «правовласник»; «пред'явлення товарів»; «розумний строк»; «тимчасове зберігання»; «управління ризиками»; «утримувач митного режиму» та інші, які докорінно змінюють підходи до процесу митного контролю та оформлення товарів та потребують окремого нормозастосовчого роз'яснення з боку державних органів влади.

Окрему увагу приділимо введенню Законом №3926-IX поняття – «митний представник» та впровадженню в митному законодавстві України нової концепції митного представництва. Законом №3926-IX передбачено, що будь-яка особа може призначати митного представника (ст. 11-1 Митного кодексу України). Це повністю узгоджується з положеннями Регламенту (ЄС) № 952/2013, згідно яких будь-яка особа може призначити митного посередника. Таке посередництво може бути як безпосереднім – у цьому випадку митний посередник діє від імені та в інтересах іншої особи, або опосередкованим – у цьому випадку митний посередник діє від власного імені, але в інтересах іншої особи (ч. 1 ст. 18). При роботі з митними органами митний посередник вказує на те, що він діє в інтересах представленої ним особи та є таке представництво безпосереднім чи опосередкованим (ч. 1 ст. 19).

Законом №3926-IX визначено, що представництво є двох видів – пряме та непряме. Розмежовано права, обов'язки і відповідальність особи та її митного представника. Прямий і непрямий митний представник діє в інтересах особи, яку представляє. Однак прямий митний представник діє від імені такої особи, непрямий митний представник діє від власного імені. Митний представник має заявити, що діє в інтересах особи, яку представляє та зобов'язаний надати митним органам документи, що підтверджують його повноваження та вид представництва (пряме чи непряме). Митні органи не повинні вимагати від особи, яка діє як митний представник і виконує дії та митні формальності на регулярній основі, щоразу надавати документи, що підтверджують його повноваження, за умови що така особа може надати такі документи на вимогу митних органів.

Крім того, непрямому митному представнику заборонено: 1) мати інших митних представників; 2) здійснювати декларування у митні режими: імпорту товарів, на які у випадках, встановлених цим Кодексом та іншими законами з питань оподаткування, надаються звільнення від оподаткування митними платежами (податкові пільги) під час їх випуску для вільного обігу; імпорту (у частині процедури кінцевого використання); тимчасового ввезення; безмитної торгівлі; переробки на митній території; переробки за межами митної території; знищення або руйнування; відмови на користь держави.

Зазначені заборони щодо митних режимів, з одного боку мають на меті підвищити відповідальність суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та митного брокера, який здійснює декларування у визначених Законом №3926-IX митних режимах. А з іншого боку створюють певні труднощі в митній брокерській діяльності та можуть позбавити роботи значну кількість працівників (митних брокерів), які роками здійснювали митне декларування товарів за встановленими операціями (давальницька сировина, виставкове майно тощо), які є висококваліфікованими фахівцями та володіють специфікою роботи в цьому напрямку. Це слід визнати недоліком і в подальшому призведе до зниження якості митного оформлення при декларуванні товарів у вищезазначених митних режимах.

Також, у відповідності до нових правил, дозвіл на провадження митної брокерської діяльності замінюється на авторизацію (ст. 417 Митного кодексу України). Митний представник має право здійснювати декларування товарів в інтересах іншої особи, за умови наявності авторизації на провадження митної брокерської діяльності (ч. 7 ст. 11-1 Митного кодексу України).

Варто підкреслити, що це є цілком позитивною подією у зазначеній сфері регулювання, оскільки нові зміни мають на меті залишити на ринку митних брокерських послуг тільки сумлінних підприємців, діяльність яких має бути прозорою, професійною, які мають високу ділову репутацією та не порушують митне законодавство. Тим більше, що в умовах правового режиму воєнного стану всі ці перелічені фактори безпосередньо впливають на митну безпеку України.

Авторизацію може отримати підприємство, яке має обліковий номер в митних органах (тобто здійснює операції з товарами) та відповідає критерію «дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності» (ч. 1 ст. 14 Митного кодексу України) та умовам 2 і 4 критерію «забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи підприємства» (пп. 2 та 4 ч.4 ст.14 Митного кодексу України в редакції Закону №3926-IX). Умови критерію «дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності» передбачають, що станом на дату подання заяви про надання авторизації бенефіціари/посадові особи підприємства не повинні мати не погашеної або не знятої судимості за вчинення кримінальних правопорушень, а протягом 3+ років (рік подання заяви на отримання авторизації та 3 попередні роки) такі особи не мали адміністративних стягнень за вчинення систематичних та/або серйозних порушень митних правил. Крім того, підприємство повинно призначити працівника, відповідального за митні питання (виконання обов'язків із взаємодії з митними органами, контролю за дотриманням умов авторизації, інформування митних органів тощо). Систематичними порушеннями митних правил вважаються п'ять і більше порушень митних правил, вчинених однією або кількома особами підприємства протягом календарного року. При цьому вчинення однією або кількома особами двох і більше порушень митних правил, пов'язаних із здійсненням митних формальностей щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення при їх одночасному переміщенні через митний кордон України в межах однієї зовнішньоекономічної операції, вважається вчиненням одного порушення митних правил. Серйозними порушеннями митних правил вважаються порушення митних правил, за вчинення яких накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу або у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів комерційного призначення - безпосередніх предметів порушення митних правил, якщо загальний розмір таких накладених штрафів та/або вартість конфіскованих предметів правопорушень протягом календарного року перевищує:

- 0,5% загальної фактурної вартості товарів, переміщених підприємством через митний кордон України або задекларованих за відповідний рік; або
- суму в розмірі, визначеному законом для кваліфікації ухилення від сплати податків і зборів як кримінального правопорушення для відповідного року.

Умови 2 і 4 критерію «забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи підприємства» передбачають:

- наявність в штаті підприємства працівника, відповідального за митні питання (без вимоги мінімального досвіду його роботи за напрямом здійснення митних формальностей), та
- покладання обов'язків на такого працівника, зокрема взаємодія з митними органами, самостійний контроль за дотриманням відповідності критеріям та/або умовам надання авторизації.

Таким чином, для отримання авторизації на митну брокерську діяльність, а ні до підприємства, ні до його працівника, відповідального за митні питання, не застосовується вимога щодо 3-річного досвіду практичної роботи за напрямом здійснення митних формальностей. Підприємству, яке отримає авторизацію на провадження митної брокерської діяльності, буде також простіше отримати статус авторизованого економічного оператора або авторизації на будь-які інші види спрощень, оскільки вимоги є взаємозаліковними. Тобто, якщо підприємство має авторизацію митного брокера, йому не потрібно повторно підтверджувати умови та критерії, вже перевірені митницею. І навпаки: підприємству, яке має статус авторизованого економічного оператора або авторизації на спрощення, для отримання авторизації на провадження митної брокерської діяльності, також не потрібно повторно підтверджувати відповідні умови та критерії. Щодо підприємств, які сьогодні мають дозвіл на провадження митної брокерської діяльності, то вони мають отримати авторизацію замість наявного дозволу до 19 квітня 2026 року. На час перехідного періоду, до 18 квітня 2026 року включно, дія наявного дозволу залишається чинною. Законодавство визначає чіткі терміни отримання авторизації на провадження митної брокерської діяльності – до 15 робочих днів (з них: 5 днів – це попередній розгляд заяви підприємства для отримання авторизації та 10 днів – оцінка відповідності підприємства на підставі поданої разом із заявою Анкети самооцінки).

За інформацією Державної митної служби України у новому Митному кодексі України, який зараз розробляється на основі Митного кодексу ЄС та має бути ухвалений як одна з вимог для вступу України до ЄС, відповідні підходи щодо провадження митної брокерської діяльності на основі авторизації буде враховано. Нинішні зміни до Митного кодексу України є перехідним етапом на шляху до впровадження митних правил ЄС. Водночас основна увага зосереджена на підготовці нового Митного кодексу України, який буде повністю базуватися на Митному кодексі ЄС [25].

В чинній редакції Митного кодексу України, на відміну від прийнятого Закону №3926-IX, по відношенню до митних посередників існують тільки поняття – «митний брокер» (ст. 416 Митного кодексу України) та «агент з митного оформлення» (ст. 418 Митного кодексу України), діяльність яких визначена Главою 59 Митна брокерська діяльність і яка не обумовлює обмежень та додаткових регламентацій щодо надання ними посередницьких послуг з декларування товарів. Взаємовідносини митного брокера з особою, яку він представляє, у відповідності до статті 417 Митного кодексу України, визначаються відповідним договором, а агент з митного оформлення перебуває з ним в трудових відносинах і безпосередньо виконує дії в інтересах особи, яку представляє митний брокер. Отже, агент з митного оформлення є працівником, тобто, - представником митного брокера, а не самостійним суб'єктом митної брокерської діяльності й вчиняє певні юридичні дії у митному просторі України від імені та під контролем митного брокера. Митний брокер, в свою чергу, здійснює професійну посередницьку діяльність і вчиняє юридичні дії від власного імені за дорученням особи на підставі договору.

Виходячи з вищевикладеного, можемо констатувати, що нова концепція митного представництва, яка має бути запроваджена з 19 квітня 2025 року, суттєво відрізняється від чинної митної брокерської діяльності та потребує додаткової уваги з боку Міністерства фінансів України та Державної митної служби України щодо її практичної реалізації як з боку митних брокерів, так і посадових осіб митних органів. Приведення митного

законодавства України, яке постійно змінюється під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, у відповідність до законодавства ЄС потребує виваженого та продуманого підходу щодо його впровадження (внесення змін та доповнень) з боку законодавчих та виконавчих органів влади. В умовах правового режиму воєнного стану це набуває особливої важливості та відповідальності з боку державних органів влади, оскільки результати правових рішень в регулюванні митної брокерської діяльності мають безпосередній вплив на стабільність економіки України і впровадження нових правил не повинно перешкоджати її належному функціонуванню.

Таким чином, підводячи підсумки, можемо зазначити, що запровадження нової концепції митного представництва передбачає розробку необхідних для подальшої роботи у сфері митних посередницьких послуг нормативно-правових документів з боку державних органів влади, насамперед з боку Міністерства фінансів України та Державної митної служби України, на які безпосередньо покладені обов'язки щодо реалізації державної митної політики, що вимагає від них невідкладних дій та заходів щодо недопущення необґрунтованих відмов і затримок з боку посадових осіб, задіяних у процесі митного контролю та оформлення, при декларуванні товарів митними посередниками за новими правилами. Своєчасне вирішення цих питань сприятиме не тільки зовнішньоекономічній діяльності та гармонізації митного законодавства України до митного законодавства ЄС, а й призведе до вдосконалення існуючих митних процедур, зменшення корупційних ризиків та використання сучасних IT технологій при здійсненні митного контролю та оформлення товарів.

Оскільки поняття «митний представник» запроваджено в митному законодавстві України доволі недавно, дане питання потребує додаткових наукових розробок для більш детального вивчення та удосконалення процесу митного представництва при здійсненні митної брокерської діяльності.

Посилання:

1. Біленець Д. А., Возняковська К. А. Статус митних брокерів в українському бізнесі. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 1. С. 224–228. URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/278802/273451.

2. Лемеха Р. Автоматизація та інформатизація митних процедур як пріоритетні напрями вдосконалення адміністрування митних режимів в Україні. Адміністративне право і процес. 2020. № 11. С. 126–133.

3. Сочка К.А. Діяльність митних посередників в сучасних умовах. Науковий вісник Ужгородського Університету 2023. Серія Економіка. Випуск 2 (62). С. 135–140. URL: http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/290519.

4. Коломієць Г., Волковський Є., Пислиця А. Ефективність митного посередництва: сучасні виклики та перспективи розвитку. Економіка та суспільство. Випуск №65 / 2024. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4452/4390.

5. Феделеш Е. М. Договір про надання митно-брокерських послуг як один із елементів договірного регулювання відносин за участю логістичних операторів. Juris Europensis Scientia. Випуск 5, 2023. С. 38-42.

6. Шутяк Д. С. Особливості цивільно-правового статусу митного посередника за законодавством України та ЄС. Університетські наукові записки. 2020. № 3-4. С. 226-233. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2020_3-4_26.

7. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року № 4495. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text.

8. Іванченко Е. П. Особливості діяльності митних брокерів в умовах правового режиму воєнного стану: сучасний стан та перспективи правового регулювання. Юридичний вісник. 2023/6. С. 26-36. URL: http://yurvisnyk.in.ua/index.php/yuridichnij-visnik-6-2023.html.

9. Іванченко Е. П. Запровадження процедури спільного транзиту товарів в Україні: адаптація національного законодавства та перспективи розвитку. Чорноморські наукові студії: X Всеукраїнська мультидисциплінарна конференція, 17 травня 2024 року, м. Одеса. Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. 308с. С. 23-26. URL: http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/283.

10. Іванченко Е. П. Перспективи запровадження інституту авторизованого економічного оператора в Україні під час дії правового режиму воєнного стану. International scientific-practical

conference «The War in Ukraine – a Challenge to Euro-Atlantic Civilizational Values»: conference proceedings (June 24–25, 2024. Uzhhorod, Ukraine). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. 116 pages. С. 88-91.

11. Іванченко Е. П. Державна митна політика та її реалізація в період правового режиму воєнного стану. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. XIII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 30-річчю Харк. нац. ун-ту внутр. справ у статусі університету (м. Вінниця, 22 листоп. 2024 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Нац. акад. правових наук України. – Вінниця : ХНУВС, 2024. – 352 с. С. 158-160. URL: https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/23146.

12. Іванченко Е. П. Реалізація конституційних основ державної митної політики в період дії правового режиму воєнного стану. Цінність Конституції України в сучасних умовах: матеріали Міжнародної наукової конференції з нагоди Дня Конституції України (20 червня 2024 року): ел. збірник / Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2024, 96 с. С. 44-48. URL: https://drive.google.com/file/d/1xeNczX_SUDNIptXSKiK8-fb_OQNNudZA/view.

13. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text.

14. Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо деяких питань виконання глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 15 серпня 2022 року № 2510-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2510-20#Text.

15. Про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо сприяння ввезенню на митну територію України безпілотних літальних апаратів та деяких інших товарів: Закон України від 06 лютого 2023 року № 2907-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2907-20#Text.

16. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони у період воєнного стану: Закон України від 10 квітня 2023 року № 3020-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3020-20#Text.

17. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу: Закон України від 13 липня 2023 року № 3229-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3229-20#n2.

18. Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації з європейськими та північноатлантичними стандартами процедур декларування військової техніки та інших товарів: Закон України від 23 серпня 2023 року № 3345-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3345-20#n5.

19. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей експорту окремих видів товарів у період дії воєнного стану: Закон України від https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3707-20#n2.

20. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу: Закон України від 22 серпня 2024 року №3926-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3926-20.

21. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

22. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13#Text.

23. Делегований регламент Комісії (ЄС) № 2015/2446 від 28 липня 2015 року на доповнення Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 стосовно детальних правил щодо певних положень Митного кодексу Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_028-15#Text.

24. Імплементаційний регламент Комісії (ЄС) 2015/2447 від 24 листопада 2015 року щодо детальних правил імплементування певних положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 про встановлення Митного кодексу Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_029-15#Text.

25. Державна митна служба України. Зміни до Митного кодексу України: Авторизація на провадження митної брокерської діяльності. URL: https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/zmini-do-mitnogo-kodeksu-ukrayini-avtorizatsiia-na-provadzhennia-mitnoyi-brokerskoyi-diialnosti-1901.

Статтю було подано	14.03.2025	The article was submitted
Статтю було прийнято	15.04.2025	The article was accepted